

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou, Ph.D., v právní věci žalobce **J. W.**, bytem Ú. 305, zast. J. K., bytem tamtéž, doručovací adresa H. 68, Š., proti žalovanému **Ministerstvu práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha, **o přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 5. 2015, č. j. MPSV-UM/4739/15/4S-OLK, ve věci příspěvku na péči,**

takto:

I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 22. 5. 2015, č. j. MPSV-UM/4739/15/4S-OLK, **se ruší** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku státu na účet Krajského soudu v Ostravě náhradu nákladů řízení ve výši 20.700 Kč.

Odůvodnění:

[1] Včas podanou žalobou žalobce brojil proti napadenému rozhodnutí, kterým byly zamítnuty námitky a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Olomouci ze dne 5. 2. 2015, čj. 3356/2015/STE, jímž nebyl žalobci přiznán příspěvek na péči.

[2] Žalobce namítl, že napadená rozhodnutí jsou v rozporu s lékařskými zprávami a stav žalobce se neustále zhoršuje. Žalobce má středně těžkou mozkovou dysfunkci, není schopen sám nakupovat, dopravit se do speciální školy v Uničově, na hygienu a oblékání musí mít stále dohled, není orientován místem a časem. Posudkový lékař nezkoumal dostatečně zdravotní stav žalobce. Z lékařských zpráv vyplývá nárok žalobce na příspěvek na péči.

[3] Žalovaný se k žalobě vyjádřil tak, že v napadeném rozhodnutí se podrobně vyjádřil ke zvládání základních životních potřeb posuzovaných pro osoby do 18 let věku, zejména namítanými neschopnostmi v oblasti orientace, zacházení s penězi a nakupování. Orientace se posuzuje v přirozeném sociálním prostředí, tj. v rodině a v prostředí sociálně blízkých osob, nikoli v prostředí cizím. Navíc podle lékařských zpráv je žalobce orientován všemi směry. Zacházení s penězi spadá do aktivit základní životní potřeby péče o domácnost, která se u osob do 18 let věku nehodnotí (vše uvedeno na str. 4 rozhodnutí). Z lékařské dokumentace není zřejmá těžká mozková dysfunkce. Lékařské zprávy udávají lehkou mentální retardaci, poruchy aktivity a pozornosti, poruchu chování, oční vadu a občasné stresové pomočování.

[4] Žalovaný navíc upozornil na skutečnost, že za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnických prostředků nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. V žalobě nově uplatněnou námitkou k oblékání a hygieně se zabýval žalovaný v napadeném rozhodnutí obecně v návaznosti na mentální, fyzické a smyslové postižení. Posudková komise ze zdravotnické dokumentace, kterou měla k dispozici, nezjistila důvod pro nezvládání uvedených aktivit. Lékařské zprávy nemohou určit nárok na příspěvek na péči, pouze jsou podkladem pro posudkové lékaře k hodnocení stanovených diagnóz, tělesných struktur, tělesných funkcí duševních, mentálních, smyslových, oběhových, dechových, hematologických, imunologických, endokrinologických, metabolických, zažívacích, vylučovacích, neuromuskuloskeletálních, hrubé a jemné motoriky, funkce hlasu, řeči a kůže ve vztahu k rozsahu a tíži poruchy funkčních schopností. Lékařské zprávy prokazují skutkový stav. Posudek posudkové komise pak prokazuje stav právní – hodnotí konkrétní způsob, který lze zjištěný zdravotní stav účastníka řízení aplikovat na příslušná ustanovení právních předpisů v rámci stanovení stupně závislosti. Stanovená diagnóza sama o sobě (zjištěné zdravotní postižení) ještě neznamená, že z těchto důvodů osoba sama nezvládá konkrétní základní životní potřebu.

[5] Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), tedy ke dni 22. 5. 2015.

[6] Ze správního spisu se podává, že dne 29. 9. 2014 požádal žalobce o příspěvek na péči. Úřad práce dne 5. 2. 2015 žalobci příspěvek na péči nepřiznal s odůvodněním, že podle posudku OSSZ Olomouc ze dne 19. 12. 2014 žalobce potřebuje pomoc pouze při dvou základních životních potřebách, a to výkonu fyziologické potřeby a péči o zdraví. K odvolání žalobce potvrdil toto rozhodnutí žalovaný s odkazem na posudek PK MPSV v Ostravě ze dne 23. 4. 2015. Podle tohoto posudku žalobce není schopen zvládat jiné dvě základní životní potřeby, a to péči o zdraví a osobní aktivity.

[7] Soud vzal mimo odlišná hodnocení a neúplné odůvodnění posudku PK MPSV v úvahu i listiny, přiložené k žalobě, tj. zprávu Základní školy Uničov, zprávu z psychologického vyšetření ze dne 7. 1. 2015, doporučení ke vzdělávání žáka se zdravotním postižením ze dne 26. 1. 2015, soudní a správní spis (zejména záznam o místním šetření a jeho nereflektování v napadeném rozhodnutí) a dospěl k závěru, že o skutkovém stavu v tak speciálním a pro soud nejasném případě je třeba vyžádat znalecký posudek. Soud znalcem ustanovil MUDr. F. S..

[8] Za znaleckého posudku MUDr. F. S. soud zjistil, že v rozhodném období od 29. 9. 2014 do 22. 5. 2015 žalobce trpěl lehkou až středně těžkou mentální retardací s poruchou chování, poruchou pozornosti a aktivity (bez vyjádřené hyperaktivity), enurézou denní a noční (s nízkou frekvencí), žije v doplněné rodině. Znalec provedl vlastní vyšetření žalobce. Znalec velmi podrobně popsal vývoj zdravotního stavu žalobce, se zaměřením na jeho psychická postižení, pobyty v léčebnách a nemocnicích. Od 7. 1. 2015 je navržena pedagogicko – psychologickou poradnou (psychologem) u žalobce diagnóza: středně těžká mentální retardace, která byla poté potvrzena ošetřující lékařkou; na základě doporučení lékařů proběhla nato změna ve vzdělávání žalobce (nižší nároky, asistent), změna medikace. Znalec bez dalšího hodnocení poukázal mj. rovněž na to, že v domácím prostředí má žalobce horší chování než ve škole nebo při pobytech v léčebnách, ubyli mu kamarádi. Znalec rovněž odkázal na to, že od 7. 12. 2010 byl žalobci přiznán II. stupeň závislosti, po změně právních předpisů od 26. 11. 2012 byl žalobci přiznán I. stupeň závislosti a po odvolání žádný stupeň závislosti. Nová žádost o příspěvek na péči ze dne 20. 1. 2014 byla zamítnuta, se shodným výsledkem posouzení proběhlo odvolací řízení. Následné, předmětné řízení, mělo shodný výsledek.

[9] Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

[10] Příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na pomoci jiné osoby (§ 7 odst. 1 zákona o sociálních službách), přičemž stupně závislosti jsou rozděleny podle počtu základních životních potřeb, jež daná osoba není schopna zvládat (§ 8 odst. 2 zákona o sociálních službách). Základních životních potřeb, které jsou pro účely zjištění stupně závislosti osoby na pomoci jiné fyzické osoby posuzovány, je celkem deset: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost [§ 9 odst. 1 písm. a) až j) zákona o sociálních službách]. Obsah těchto základních životních potřeb je konkretizován výčtem aktivit v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen vyhláška č. 505/2006 Sb.). Podle § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. pro závěr, že posuzovaná osoba je při zajištění některé z životních potřeb závislá na pomoci jiné fyzické osoby, postačuje, pokud posuzovaná osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat danou základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb.

[11] Při rozhodování o příspěvku na péči je zásadním a rozhodujícím důkazem posudek závislosti osoby. Na posudek závislosti osoby na péči je podle konstantní judikatury třeba nahlížet jako na kterýkoliv jiný důkazní prostředek, neboť se sice jedná o tzv. „povinný důkaz“, nikoliv však o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Z toho důvodu není správnost posudku presumována, posudek proto podléhá hodnocení správního orgánu a nemůže být bez dalšího převzat jako pravdivý. Při rozhodování ve věci příspěvku však správní orgán neposuzuje věcnou správnost posudku, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 2. 2010, č. j. 3 Ads 77/2009 – 59; či ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009 – 104). Při hodnocení posudku je proto podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009 – 53, stěžejní, že *„[p]osudková komise MPSV je při posuzování stupně závislosti [...] povinna vycházet ve smyslu § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem ošetřujícího lékaře, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře. Na takový posudek jako svou podstatou rozhodující důkaz je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. To v posuzované věci platí především pro řízení před žalovaným správním orgánem, jako orgánem odvolacím, pro jehož řízení a rozhodnutí byl posudek vyžádán. Obdobně je pak třeba posuzovat požadavky na tento posudek kladené v případném soudním přezkumném řízení.“* Nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Posudková komise se nadto musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, zejména těmi, které posuzovaný namítá, a své posudkové závěry náležitě odůvodnit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2014, č. j. 3 Ads 77/2013 – 22).

[12] Žalovaný odvolání žalobce zamítl s odůvodněním, že žalobce není

schopen zvládat dvě základní životní potřeby, a to péči o zdraví a osobní aktivity. Přitom posudkový lékař OSSZ hodnotil žalobce tak, že nezvládá jiné dvě základní životní potřeby - výkon fyziologické potřeby a péči o zdraví.

[13] Podle záznamu o sociálním šetření se žalobce mj. pomočuje ve dne, v noci i ve škole, nepozná hodiny, z důvodu zhoršení psychického stavu si nehraje s dětmi a drží se rodičů, nemá kamarády, ve škole neudrží pozornost více než dvě minuty, má svůj svět.

[14] V odvolání žalobce namítal, že potřebuje pomoc ve více směrech, že se neorientuje v cizím prostředí, nemůže ani sám dojíždět do školy, ve škole se výrazně zhoršil a školou bylo doporučeno vyzvedávat syna osobně, jelikož se ve stresu pomočuje. Ke svým tvrzením žalobce přiložil zprávu z psychologického vyšetření Pedagogicko-psychologické poradny a Speciálního pedagogického centra Olomouckého kraje ze dne 7. 1. 2015, podle něhož i podle návrhu pedopsychiatra se navrhuje přeložení žalobce do vzdělávacího programu s nižšími nároky, tj. základní školu speciální, neboť jde o žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, postiženého více vadami – středně těžkou mentální retardací, hyperkinetickou poruchou chování.

[15] S ohledem na požadavek důkladného zkoumání přesvědčivosti a úplnosti podkladových posudků dospěl soud k následujícím závěrům. Posudek PK MPSV ani napadené rozhodnutí se vůbec nevypořádaly s údaji uvedenými v záznamu o sociálním šetření. Ačkoliv PK MPSV měla k dispozici zprávu Pedagogicko-psychologické poradny a Speciálního pedagogického centra (dále „SPC“) Olomouckého kraje ze dne 7. 1. 2015, s jejím obsahem se v posudkovém závěru nijak nevypořádala, neuvedla nic ke stanovení diagnózy středně těžké mentální retardace a určila u žalobce pouze mentální retardaci lehkou. K pomočování posudek na straně 2 v posledních dvou odstavcích uvedl jednou, že se žalobce nepomočoval (poslední údaj, není jasné, zda v PL Opava či PL Šternberk, zřejmě v PL Opava), a na druhé straně, že se pomočoval jedenkrát týdně (zřejmě dle tvrzení žalobce i podle lékařských zpráv; zprávy nejsou součástí správního spisu, takže soud nemohl ověřit, ke kterým lékařským zprávám a obdobím se dané údaje vztahují). Přesto dále PK MPSV Ostrava uvádí, že podle zprávy psychiatra (MUDr. R.) ze dne 9. 9. 2014 jde o denní enurézu s nízkou frekvencí, podle zprávy téhož lékaře ze dne 31. 10. 2014 jde o častější pomočování, i ve škole, doma se bojí jít na záchod, straní se dětí, nezvládá učivo svého ročníku, matku udeřil, škola matce doporučila snížit nároky na výuku a lékařka proto doporučila nové vyšetření kognitivních funkcí na posouzení vhodnosti zaškolení pracovištěm SPC. Ze zprávy SPC ze dne 7. 1. 2015 posudková komise citovala, včetně stanovení stupně mentální retardace jak ve slovní oblasti (střední úroveň), tak performační oblasti

(vyšší úroveň), a že žalobce zcela selhává v testu sociálního porozumění, navrženo přeřazení do ZŠ speciální s nižšími nároky. Stejně posudková komise citovala ze sociálního šetření, avšak nijak se k němu nevyjádřila. Posudek tudíž nesplňuje požadavek přesvědčivosti a úplnosti, zejména s ohledem na diagnózy, vyhodnocení všech zjištěných skutečností ani jejich dopady na funkční stav a závislost žalobce.

[16] K žalobcem namítanému nezvládání základní životní potřeby orientace PK MPSV v Ostravě uvedla, že nezvládání této základní životní potřeby nevyplyvá z žádného dosud provedeného psychiatrického vyšetření, žalobce rád jezdí na kole, chytá ryby u tety v jiné obci, v obvyklém prostředí se nepochybně orientuje, běžná časová orientace je dle dokumentace správná. Špatný prospěch nemusí jen otázkou mentální retardace, ale i přístupem žáka, poruchy chování jsou ovlivněny t. č. i pubertou. Kromě dvou uznaných základních životních potřeb komise ostatní shledala jako zvládané vzhledem k dokladovanému zdravotnímu a funkčnímu stavu žalobce. Žalobce podle komise není „*neschopen zvládat tři základní životní potřeby*“.

[17] Žalovaný v napadeném rozhodnutí k základní životní potřebě orientace vhodně rozvedl, že žalobce netrpí těžkou duševní poruchou ani vážnou poruchou orientace, je schopen vnímat zrakem a sluchem. V přirozeném prostředí se žalobce orientuje, běžná časová orientace je rovněž správná. Na základě doložené zdravotní dokumentace žalovaný vzal za prokázané, že žalobce je schopen rozeznávat sluchem i zrakem, má přiměřené duševní kompetence, je orientován časem, místem a osobou; rovněž je schopen se orientovat v obvyklém prostředí i v situacích a přiměřeně na ně reagovat. Žalovaný dále (na straně 4) uvedl, že u žalobce nebyla prokázána těžká nebo hluboká mentální retardace s průměrnou hodnotou IQ obvykle nižší než 50 nebo středně těžká nebo těžká demence (MMSE méně než 15 bodů) nebo jiné těžké psychické postižení s prokazatelnými dlouhodobými těžkými poruchami orientace. K namítanému nezvládání nakupování a zacházení s penězi žalovaný poukázal na to, že tato aktivita je zahrnuta v základní životní potřebě péče o domácnost.

[18] K sociálnímu šetření se žalovaný v napadeném rozhodnutí vyjádřil tak, že z něj vycházel on i PK MPSV (poslední odstavce na straně 5 a první odstavce na straně 6), avšak nijak se s jeho výsledky nevypořádal. Ostatně, ani z posudku PK MPSV citovat nemohl, neboť komise se k sociálnímu šetření nijak nevyjádřila.

[19] K enuréze se žalovaný vyjádřil tak, že u žalobce je deklarována nízká frekvence pomočování, zřejmě zvýšená stresem. Po dobu pobytu v PL Opava se žalobce nepomočil ani jednou. Nyní jsou větší problémy ve škole, zřejmě v souvislosti s vyššími nároky na žalobce. Proto bylo doporučeno snížení nároků. Nedomáhá se každodennímu pomočování a není nutná každodenní mimořádná

péče. Proto žalovaný nehodnotil, na rozdíl od posudkového lékaře OSSZ, tuto základní životní potřebu jako nezvládanou.

[20] Naopak, žalovaný vysvětlil, že u základní životní potřeby, kterou vyhodnotil u žalobce jako nezvládanou – a to osobní aktivity, žalobce vyžaduje zvýšený dohled.

[21] Dokazování provedené v rámci správního řízení pak soud v rámci plné jurisdikce a z důvodů, které uvedl výše, doplnil o důkaz znaleckým posudkem. Znalec konstatuje z anamnézy středně těžkou mentální retardaci z lékařské zprávy od 23. 10. 2015, tj. až po době vydání žalobou napadeného rozhodnutí. Znalec nicméně konstatuje středně těžkou mentální retardaci ze zprávy ze dne 3. 3. 2015, tj. před vydáním napadeného rozhodnutí, a to z klinického vyšetření kognitivních funkcí. Znalec konstatuje, že i když kognitivní funkce jsou v pásmu lehké mentální retardace, klinický korelát je střední mentální retardace.

[22] Znalec se v posudku vyjádřil (na str. 51 – 52) k tomu, že vyšetření psychologem pedagogicko-psychologické poradny je nutno vztahovat pouze ke studiu, a nejde o stanovení diagnózy psychologem obecně platné. Proto stanovení diagnózy středně těžká mentální retardace nezahrnoval do posouzení závislosti žalobce, přestože na straně 43 posudku uvedl v diagnostickém souhrnu jako hraniční stanovení diagnózy lehké až středně těžké mentální retardace.

[23] K enuréze se v posudku znalce uvádí, že se žalobce pomočuje, což vyplývá z lékařských zpráv ze dnů 9. 9. 2014, 31. 10. 2014 (častěji dle tvrzení matky) a 23. 1. 2015. Podle bodu g) přílohy č. 1 k vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky. Denní i noční enurézu konstatoval znalec ve svém posudku, avšak nedospěl k závěru, na rozdíl od posudkového lékaře OSSZ, ale shodně s PK MPSV, že by se u žalobce jednalo o nezvládání této základní životní potřeby. Jak žalovaný, tak znalec uvádějí, že pomočování je zřejmě způsobeno stresem.

[24] Znalec své celkové posudkové hodnocení dále opírá o svoje vyšetření žalobce ze dne 16. 5. 2016 (pozn. soudu: tj. po uplynutí rozhodnutého období), podle kterého žalobce nezvládá dvě základní životní potřeby, a to péči o zdraví (stále nedodrжуje léčebný režim, matka mu musí léky připravovat a odhlížet na jejich správné užívání) a osobní aktivity (dle sdělení matky nyní nemá kamarády, má omezený styk s okolím ve volném čase, drží se doma, rád rybaří a pracuje sám na

počítači, dřív rád jezdil na kole).

[25] K závěru o důvodnosti žaloby soud vedly tyto úvahy: v první řadě soud konstatuje, že se správní orgány včetně posudkové komise dopustily pochybení, neboť se vůbec nevypořádaly s výsledky sociálního šetření. Podle § 25 odst. 3 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí, *při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře*. Tato vada řízení měla vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2015, č. j. 3 Ads 214/2014 – 25, podle kterého toto rovněž bylo důvodem ke zrušení správního rozhodnutí i rozsudku krajského soudu). Posudková komise se v posudkovém hodnocení se skutečnostmi zjištěnými při sociálním šetření dne 12. 11. 2014 nevypořádala vůbec. V napadeném rozhodnutí není nijak reflektováno sociální šetření. Znalec v posudku na sociální šetření ze dne 12. 11. 2014 nereagoval v posudkovém zhodnocení, vyšel ze svého vyšetření žalobce. Přitom sociální šetření musí najít v rozhodovací činnosti a v rozhodnutí samotném odraz, musí zde být vyhodnoceno (srov. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 13. 5. 2016, č. j. 33 A 11/2015 – 54, str. 7).

[26] Soud rovněž upozorňuje na to, že při sociálním šetření bylo zjištěno, že žalobce „má svůj svět“, nepozná hodiny, neudrží ve škole pozornost. Naopak, podle znalce při osobním vyšetření byl žalobce dne 16. 5. 2016 plně orientován. Podle lékařských zpráv je rovněž orientován správně. Tyto rozpory však napadené rozhodnutí nevyhodnotilo, což je vadou řízení, které předcházelo jeho vydání, neboť s těmito rozpory se nevypořádala ani posudková komise.

[27] Vzhledem k výše uvedenému, zejména s přihlédnutím k citaci z posudků PK MPSV a znalce, soud dospěl k závěru, že po provedeném dokazování nebyla ani objasněna přesná diagnóza žalobce po celé rozhodné období (tj. od podání žádosti o příspěvek na péči dne 29. 9. 2014 do vydání žalobou napadeného rozhodnutí dne 22. 5. 2014). Je na žalovaném, aby uvážil, zda bude pokračovat v dokazování či zda vyhodnotí dokazování jako dostatečné a vyvodí z něj jednoznačné závěry o diagnóze žalobce a jejím dopadu na závislost žalobce a ty řádně odůvodní. Přitom vezme v potaz znalecký posudek MUDr. F. S..

[28] Osobní vyšetření žalobce neproběhlo u lékaře OSSZ, ani jej neprovedla PK MPSV v Ostravě. Osobní vyšetření sice není podmínkou, ale mělo by být pravidlem. Právě osobní vyšetření posuzované osoby ve správním řízení je

způsobilé vyvrátit dosavadní pochybnosti o jeho závislosti v rozhodném období a případné její námitky podávané v průběhu správního řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2015, č. j. 3 Ads 214/2014 – 25). Znalec provedl vyšetření žalobce osobně dne 16. 5. 2016. Žalovaný jej v dalším řízení vezme plně v potaz. V dalším řízení není žalovaný omezen, na rozdíl od soudu, datem vydání žalobou napadeného rozhodnutí.

[29] V dalším řízení je třeba, aby se žalovaný vypořádal i s hodnocením znalce na straně 51, že znalec uznal nezvládání základní životní potřeby osobní aktivity, i když k tomuto posouzení měl výhrady. Takové určení není zcela jednoznačné a pro další řízení je třeba, aby žalovaný uvážil, zda odůvodní hodnocení této potřeby pro jednoznačný závěr či zda provede další dokazování, aby jasně stanovil, zda žalobce tuto potřebu zvládá či nikoliv.

[30] Odborníkem, jehož posouzení či konzultace je třeba, je v případě žalobce pedopsychiatr (dětský či dorostový psychiatr, jak sdělil soudu po předběžné konzultaci před ustanovením znalce pro případy dětských psychických postižení MUDr. B.). V Posudkové komisi MPSV zasedal pediatr, nikoli pedopsychiatr či psychiatr. Ze znaleckého posudku konzultace s pedopsychiatrem či psychiatrem nevyplývá. Proto v dalším řízení žalovaný uváží pro případ doplnění dokazování odbornost člena posudkové komise či konzultaci s odborníkem na dětskou či dorostovou psychiatrii či případně vyšetření žalobce klinickým psychologem nebo psychiatrem, které by podrobně diagnostikovalo otázku onemocnění žalobce, či zda postačují provedená lékařská vyšetření, která byla citována v posudku znalce, zejména zprávy MUDr. R. a tento svůj závěr řádně odůvodní.

[31] Pro úplnost soud konstatuje, že žalovaný na str. 4 napadeného rozhodnutí (poslední věta prostředního odstavce) uvedl, že žalobce není považován za osobu závislou na pomoci jiné osoby. Tak tomu však není. Jak již soud uvedl, podle § 2a vyhlášky č. 505/2006 Sb. pro závěr, že posuzovaná osoba je při zajištění některé z životních potřeb závislá na pomoci jiné fyzické osoby, postačuje, pokud posuzovaná osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat danou základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb.

[32] Závěrem soud shrnuje, že mezi všemi třemi jednotlivými posudky (OSSZ, PK MPSV a znaleckým) nepanovala vůbec shoda o počtu nezvládaných základních životních potřeb a jejich pojmenování a především nebylo jednoznačně a náležitě ve správním řízení a v napadeném rozhodnutí odůvodněno, jak se žalovaný vypořádal se všemi zjištěnými a se všemi namítanými skutečnostmi. V dalším řízení žalovaný uváží další dokazování závislosti žalobce a podrobně se vypořádá se zjištěnými

(vč. sociálního šetření) a namítanými skutečnostmi, včetně otázky, zda se u žalobce jedná o lehkou či středně těžkou mentální retardaci, od jakého data a jaký dopad toto onemocnění mělo v rozhodném období (od podání žádosti do vydání napadeného rozhodnutí) na žalobcovu závislost.

[33] V úvahu je třeba v dané věci s ohledem na stanovení diagnózy znalcem (lehká až středně těžká mentální retardace) vzít skutečnost, zda se nejedná o hraniční případ, kdy bylo stěží možné jasně stanovit hranici mezi dvěma postiženími a odpovídajícím dopadem na funkční stav žalobce, čili případ možné aplikace zásady v pochybnostech ve prospěch žadatele – *in dubio pro libertate* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 11. 2013, čj. 6 Ads 45/2013 - 25), avšak pouze tehdy, pokud by tento závěr byl jednoznačný a odůvodňovala to nikoli diagnóza samotná, ale její funkční dopad a posouzení závislosti žalobce. Subjektivní hodnocení žalobce či jeho blízkých a pečujících osob se může od objektivního hodnocení lišit.

[34] Na závěr zdejší soud poukazuje na to, že s ohledem na citlivou sociální situaci osob závislých na pomoci jiné fyzické osoby a důležitost příspěvku jim poskytovaného, je zapotřebí postupovat důkladně, a to platí zejména, jsou-li mezi jednotlivými posouzeními rozpory, posuzovaná osoba vůči posouzení setrvale vyslovuje námitky a posudky nejsou jednoznačné, přesvědčivé a úplné (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 3. 2016, č. j. 3 Ads 262/2015 - 34). Při posuzování závislosti žadatele o příspěvek na péči se musí správní orgány vypořádat se všemi podklady a argumenty zjištěnými ve správním řízení, včetně rozporů v lékařských zprávách či rozporů mezi výsledky sociálního šetření a lékařskými zprávami či posudky (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2015, č. j. 3 Ads 214/2014 – 25). Další dokazování soud neprováděl, neboť žalovaný disponuje potřebným odborným aparátem k posouzení věci ve smyslu shora vysloveného závazného právního názoru a judikatury.

[35] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve sporu v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. a žalovanému uložil povinnost nahradit znalečné, které znalci soud přiznal usnesením ze dne 19. 8. 2016, č. j. 72 Ad 7/2015 – 43.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské nám. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaje o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Olomouci dne 29. 8. 2016

Za správnost vyhotovení:
Ing. Petra Rýparová

JUDr. Martina Radkova, Ph.D., v. r.
samosoudkyně